

2026-10-16

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Åsa Forsell
070-2233229
asa.forsell@tco.se

TCO:s yttrande över Revidering av EU:s utsläppshandelssystem 2026

KN 2026/01568

TCO har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget från Europeiska kommissionen att revidera EU:s utsläppshandelssystem "Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2023/87/EC and Decision (EU) 2015/1814 as regards driving competitiveness and cost effective decarbonisation".

Övergripande

Klimatförändringarna innebär stora utmaningar för samhället och ekonomin och TCO anser att växthusgasutsläppen behöver minska fortare. TCO anser att såväl Sverige, EU och världens länder bör öka farten i klimatomställningen och införa tillräckligt verkningsfulla och samhällsekonomiskt effektiva klimatpolitiska styrmedel för att klimatmålen i Parisavtalet ska kunna nås.

Fortsatt höga klimatambitioner i Sverige och EU är viktigt och nödvändigt för vår planet. TCO efterlyser ett tydligare politiskt ledarskap och långsiktiga spelregler så att både medborgare och näringsliv får goda förutsättningar att lyckas med omställningen till ett fossilfritt samhälle och även dra fördelar konkurrensmässigt av att kunna ligga i framkant.

Som global aktör spelar EU en avgörande roll i kampen mot klimatförändringarna och EU har visat handlingskraft genom förverkligandet av sina ambitioner på klimatområdet. Det är viktigt att arbetet på EU-nivå är fortsatt ambitiöst. Utsläppshandelssystemet ETS utgör ett grundläggande styrmedel i EU:s och även Sveriges klimatpolitik med goda effekter för sänkning av utsläpp från koldioxid och andra växthusgaser.

En försvagning av ETS skulle vara dåligt för långsiktigheten och förutsägbarheten och kan också leda till att trovärdigheten för EU:s klimatpolitik ifrågasätts. Omställningstakten kommer sannolikt försvagas i de sektorer som omfattas av ETS och de företag som redan gjort anpassningar till rådande regelverk kan drabbas negativt.

Givet att de klimatmål som EU beslutat om för 2030, 2040 och 2050 står fast ska en försvagning av ETS inte innebära ökade utsläpp totalt sett, men om mer utsläpp tillåts inom ETS behöver det ställas

hårdare krav på de sektorer som ligger utanför ETS. Det är TCO:s ståndpunkt att det är oerhört viktigt att EU håller fast vid de antagna klimatmålen och att EU:s samlade klimatpolitik skapar tillräckligt omställningstryck och goda omställningsmöjligheter så att klimatmålen ska nås.

Eftersom övriga delar av EU:s klimatpolitik också ska justeras framstår det som svårt eller omöjligt att ta ställning till de olika delarna var för sig innan helheten är känd och man kan säkerställa att de samlade effekterna leder till utsläppsminskningar i enlighet med EU:s klimatmål och därmed EU:s del av Paris-överenskommelsen.

Som bakgrund vill vi även nämna att TCO inför EU-kommissionens revidering av utsläppshandelssystemet genom Nordens fackliga samorganisation (NFS) skrivit ett brev till Ursula von der Leyen och EU:s klimatkommissionär Wopke Hoekstra. Brevet, som skickades i april 2026, betonar att nuvarande system ska värnas och inte försvagas, och speglas av de brev som skickats från de nordiska regeringarna och de nordiska arbetsgivarna. I brevet skriver den nordiska fackföreningsrörelsen bland annat att:

“The ETS is one of the EU’s most important instruments for reducing emissions and thereby contributing to the intergenerational objective that the actions of today’s generations do not compromise the ability of future generations to meet their needs. Its strength also lies in its well-designed structure, which has helped pave the way for new industrial and competitive solutions –delivering employment, growth, and welfare, not least in the Nordic region, as we in the Nordic trade union movement can attest.”

Sänkt takt för minskningen av utsläppsrätter

TCO anser att ETS inte bör försvagas och avstyrker förslaget. Omställningstakten behöver upprätthållas både för att minska utsläppen och nå uppsatta klimatmål och för att förbättra industrins konkurrenskraft. Näringslivet behöver långsiktigt hållbara regler för att kunna fatta kloka investeringsbeslut. En försvagning av ETS kan vara till nackdel för de företag som redan gjort investeringar i omställningen utifrån gällande regelverk. En försvagning kan också skapa osäkerhet kring hur stabila gällande regler är, vilket även det skulle riskera att minska företagens omställningstakt.

Möjlighet att använda internationella utsläppskrediter

TCO har sedan tidigare en kritisk hållning till att EU ska använda internationella krediter för att nå klimatmålen ([TCO:s yttrande över Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040](#)). TCO vill se en ambitiös klimatpolitik och en ökad takt i omställningen och anser att internationella

utsläppskrediter inte bör användas för att sänka ambitionsnivån i ETS. Dock skulle internationella krediter kunna användas som en sista utväg om klimatmålen av någon anledning inte ser ut att kunna nås.

Om internationella krediter kommer att användas anser TCO att centrala inköp är rätt väg att gå och att det behöver göras en gedigen utvärdering av den verksamheten innan frågan väcks om ETS-aktörer framöver ska kunna handla direkt med internationella utsläppskrediter. Det behöver säkerställas att de internationella krediterna har hög kvalitet och att de leder till additionella utsläppsminskningar.

Permanent koldioxidavskiljning och lagring inkluderas.

TCO tillstyrker förslaget om ett centralt uppköpsorgan för permanenta upptag. Det är viktigt att tillräcklig finansiering säkerställs och att verksamheten påbörjas i god tid, då startsträckan kan vara lång samtidigt som permanenta upptag är avgörande för att nå nettonollutsläpp till 2050 och negativa nettoutsläpp efter 2050.

Förändringar i marknadsstabilitetsreserven (MSR)

En justering av MSR till en krympande marknad är inget som TCO ifrågasätter även om vi inte kan ta ställning till detaljerna kring justeringen och dess effekter. Däremot ser TCO att det även fortsättningsvis finns behov av mekanismer som annullerar utsläppsrättigheter i marknadsstabiliseringsreserven om överskott på rättigheter blir stort och att omställningstrycket därmed riskerar att minskas.

Förlängning av den fria tilldelningen av utsläppsrätter

TCO anser att ETS inte bör försvagas och avstyrker förslaget om förlängning av den fria tilldelningen av utsläppsrätter. (för motivering se sänkt minskningstakt ovan). Dessutom innebär förlängd fri tilldelning mindre intäkter från auktionerade utsläppsrätter, och därmed mindre medel som går till att finansiera omställningen.

Förslaget om att villkora fri tilldelning med utsläppsminskande åtgärder framstår som klokt. Men kraven behöver vara på rimlig nivå (inte kräva för stora administrativa insatser) och möjliga att följa upp.

Handelssystemet föreslås utökas till att även gälla ytterligare luftfart och sjöfart samt avfallsförbränning.

TCO ser positivt på förslaget att utvidga ETS för avfallsförbränning, flyg och sjöfart.

Skärpning av hur medlemsstater använder ETS-intäkter.

TCO ser positivt på förslaget att en större andel ska användas till industriell omställning, innovation och ren teknik (minst 50 procent av en medlemsstats auktionsintäkter föreslås gå till de verksamheter som omfattas av ETS). En öronmärkning av auktionsintäkter till de verksamheter som ingår i utsläppshandeln ger en mer enhetlig styrning än idag och hjälper till med omställningen inom berörda verksamheter.

TCO anser att det borde vara mer transparent vad de nationella ETS-intäkterna används till, inte minst som ett led i att öka förståelsen för klimatpolitikens syfte och konstruktion. TCO efterlyser en informationsstrategi för klimatfrågan och klimatpolitiken för att nå ökad förståelse och legitimitet för klimatpolitiska åtgärder vilket vi har lyft i tidigare remissvar ([TCO:s yttrande över Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie i rapporten med underlag till Sveriges sociala klimatplan, KN2025/1166](#)).

Ekonomiskt stöd till industriell omställning genom förlängning av Innovationsfonden och Moderniseringsfonden samt inrättande av Industriella avkarboniseringsbanken (IDB)

TCO ser positivt på att kommissionen föreslår ekonomiskt stöd till industriell omställning där offentlig finansiering motiveras av samhällsekonomiska skäl.

Tjänstemännens centralorganisation

Therese Svanström

Ordförande

Åsa Forsell

Utredare